

Indhold

Forord 11

1 Middelalderisme i dansk romantik

Hvad er middelalderisme? 13

Middelalderisme og romantik 14

Middelalderisme i dansk litteraturhistorieskrivning 19

Nye grænsedragninger 24

Middelalderismer 25

Nordens uberørte skatkammer 27

Middelalderisme og middelalderstudier 32

2 1700-tallets gryende middelalderisme 37

Danmark i 1700-tallet 37

Fascination og fejltolkning af middelalderen 40

Den forelskede skjoldmø 47

Historien om et bebudet kongemord 50

Drømmen om danskheden 55

De nordiske guder på scenen 61

Den tyske kreds i København 64

3 Vikinger og skjalde hos Mallet og Gerstenberg

Mallets optagelse i kredsen omkring Bernstorff 70

Frihed, lighed og mandsmod 72

Kvinder, skjalde, druider og tingfolk 78

Nordens poesi. Det vigtige supplementsbind 88

Den følsomme skjald 92

Gravhøjen på Sandholm 95

Åndemaneri, nat og tåge	99
Vikingevenner og skæbnefæller	101
Skjaldesangens ekkoer i den europæiske litteratur	104

4 De første danske prosafiktioner om middelalderens univers

En pioner i nordisk romanlitteratur	108
Historiefortæller i to betydninger	109
Psykologiske portrætter og en sammenhængende fortælling	114
Politiske kvinder og følelsesfulde mænd	123
Det nordiske univers	131
De første danske historiske romaner	135

5 Johannes Ewalds middelalderistiske dramatik

Ewalds dramatik i den europæiske litteratur	137
Voldsparathed i <i>Rolf Krage</i>	138
Portrættet af Skulde	144
Den splittede Hother	147
Vikinge-’reenactment’ eller ahistorisk humanisme?	152
Dramaets receptionshistorie	157
Musikalitet og special effects i <i>Balders Død</i>	158
Forklædningernes spil	163
Vampyr-valkyrier	165
Balders død på scenen	168

6 Middelalderistiske nationalsymboler og politik hos Boye, Baggesen og Sander

Den politiserede middelalder 1780-1800	171
Ewaldsk pomp og pragt i <i>Gorm den Gamle</i>	174

Romantisering over Norge	176
Den perfekte hustru, moder og dronning	178
Rigsfællesskabet Danmark-Norges ideologi i Gorm den Gamle	180
Middelalderen ad absurdum	185
Et dansk nationalsymbol i Mellemøsten	188
Holger Danske som ironisk middelalderisme	192
Republikansk frihed i <i>Niels Ebbesen af Nörreris</i>	196
Revolution, republikanisme og det danske monarki	199
Lov og ret	202
Kongen på valg og nationale værdier	203
Middelalderismens politiske potentiale	208

7 Folkevisernes genkomst

Nordepæisk folkeviserenæssance	209
Folkevisernes værdi	216
Folkevisepasticher	220
Axel og Valborg i klassicistisk indpakning	226
På Bürgers maner	232
Folkeviserne i Oehlenschlägers <i>Digte 1803</i>	237
"De tvende Kirketaarne"	243

8 Den nordiske fortid i Oehlenschlägers ungdomsværker

Nordens digterkonge	249
At mildne den krigeriske tænkemåde	252
Den lidende helt Vaulundur	256
Hakon Jarl og Nordens hedenske rødder	266
Folkevisetragedien <i>Axel og Valborg</i>	279
Den nordiske kæmpeånd og ridderligheden	284
"For Norrige og for Danemark!"	288
Nordiske alderdomsværker og efterliv	296

9 B.S. Ingemanns fantasy-middelalderisme

- De sorte Riddere 298
- Ingemanns sekundære verden 304
- Allegori og fantasi 310
- Reinald Underbarnet 316
- De Underjordiske 318

10 Folkeviser og romanzedigtning

- Gamle folkeviser i ny udgave 327
- Folkeviserne som nationallitteratur og kulturmøde 330
- Romanze og romanzekreds 335
- Oehlenschlägers *Helge* 337
- Romanzer om havfolk og elverfolk 341
- Valdemar og Tove 351
- Ingemanns romanzekreds *Holger Danske* 356

11 Nordens mytologi og kæmpeånd hos N.E.S. Grundtvig

- Grundtvigsk middelalderisme 363
- Asarusen og Nordens Mytologi 365
- Mødet med angelsakserne 376
- Efterklangedigtning, de engelske antikvarer
og Nordens Mythologi 386
- Grundtvig og romantisk middelalderisme 394

12 Ridderturneringer, trolddomskunst og kristendom i Ingemanns middelalderromaner

- Den danske Walter Scott 398
- Den romantiske middelalder og dens folkeviser 403
- Fiktionalisering af historien 405
- Ingemanns middelalderunivers 408

Riddere, adelige skjoldmøer, skjalde og narre	412
Videnskabens komme	416
Prinds Otto og romancyklussens slutning	420
Folkeviser i Ingemanns historiske romaner	424
Kæmpeviser, elskovsviser og trylleviser	431

13 Politisk middelalderisme i enevældens sidste årtier

1830'ernes europæiske revolutioner og Danmarks farvel til enevælden	434
Konge og folk	437
Folkelig medbestemmelse	445
Styreform og lov	448
Demokratiets skyggesider	453
Kongen som nationalt samlingspunkt	456

14 Folkevisedramaer og folkevisedgivelser

Henrik Hertz' psykologiske folkevisedrama	461
Runernes magt og den 'interessante' Ragnhild	467
Carsten Hauchs Marsk Stig	470
Folkeviser og forførelse	474
Ilia Fibigers Marsk Stig	479
Folkeviser for læg og lærd	482

Epilog Middelalderistiske ikoner

Den romantiske middelalderismes efterliv	490
Odin og Thor	495
Vikingen	499
Den stærke nordiske kvinde	503
Holger Danske og Hamlet	508
Elverkongen og hans datter	515

Noter 521

Litteratur 525

Personregister 542

Værkregister 551

Illustrationsfortegnelse 553

Om forfatterne 557